

Info

Flystyrt i Thule 1968: MEP'er behandler klage vedrørende følgerne

En kold og stormfuld januardag i 1968 styrtede en amerikansk bombemaskine ned ved Thulebasen i det nordvestlige Grønland, lastet med atomvåben. Lokale beboere og personale fra basen ilede til stedet for at hjælpe. Jeffry Carswell var en af dem, der ryddede op i vragedelene efter styrtet. Han har senere udviklet kræft, og han hævder, at den danske regering ikke gjorde nok for at håndtere konsekvenserne af ulykken. Hans klage blev debatteret i Parlamentet onsdag.

I 1968 var Grønland en del af Danmark, som på det tidspunkt var 5 år forud for medlemskabet af EU – det blev indgået i 1973. Efter indførelsen af hjemmestyret i 1979, besluttede Grønland ved en folkeafstemning i 1985 at forlade EU.

Sagens karakter og de spørgsmål den rejser om ansvar, er en af grundene til, at Parlamentets Udvalg for Andragender nu har taget den sjældne artikel 192 i brug. Denne regel giver mulighed for at en betænkning, der vedrører en klage, kan sendes til afgørelse foran hele Parlamentet.

”Konsekvenserne af atom-uheld for almindelige borgere”

Parlamentets ordfører i sagen er den britiske liberale Diana Wallis. Hun sagde forud for debatten onsdag, at sagen involverer mere end blot Grønland og Danmark, eftersom det handler om ”de konsekvenser, et atom-uheld har for almindelige mennesker. Sagen rejser principielle spørgsmål og har betydning for mange borgere i hele Europa”. Hun tilføjede, at ”betænkningen (om Jeffry Carswells klage) sender et venligt men bestemt signal til alle medlemsstater, om at almindelige menneskers sikkerhed og sundhed er altafgørende i sådanne sager”.

Et juridisk hovedspørgsmål er, om Euratom-traktaten kan anvendes på sagen. Danmark havde ikke underskrevet traktaten i 68 og har derfor nægtet at anerkende dens gyldighed. MEP'er i Udvalget for Andragender er uenige i denne holdning.

Ret til at klage siden Maastricht

EU-Traktaten (Maastricht-aftalen) har siden 1993 givet EU-borgere ret til at indgive klager og andre andragender over EU's aktiviteter og politik til Europa-Parlamentet. Alene sidste år modtog Udvalget for Andragender over 1000 sådanne klager.

Når der indgives en klage, undersøger udvalget alle de relevante beviser, før der træffes en afgørelse. Udvalget kan forlange, at Europa-Kommissionen eller et af medlemslandene skridter til handling i en sag eller indenfor et område. Hvis Kommissionen er tilstrækkeligt sikker i sin sag, kan den rejse spørgsmålet ved EF-domstolen, hvis afgø-

relse vil være juridisk bindende. MEP'er kan desuden vedtage resolutioner, for at vise deres politiske støtte til en klager. Efter debatten onsdag aften vil MEP'erne torsdag stemme om en resolution, der vedrører Carswells klage.

Som nævnt håndterer Udvalget for Andragender som regel sagerne selv, og det er en sjældenhed, at artikel 192 anvendes og en sag forelægges for hele Parlamentet. I denne valgperiode (siden 2004) er det kun sket to gange. I 2005 vedtog Europa-Parlamentet efter en klage en resolution om uretmæssig anvendelse af byggelovgivning i den spanske by Valencia. I en tilsvarende sag samme år vedtog Parlamentet en resolution om de græske myndigheders konfiskation af biler.